

N:o 107.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897, gifven Kristiania slott den 10 mars 1905.

Under åberopande af hvad bilagda utdrag af protokollet öfver civilärenden för denna dag innehåller, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Hjalmar Westring.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897.

Häriigenom förordnas, att §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897, skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Mom. 1. Slakttvång, innefattande förbud att slakta djur af de slag, som äro nämnda i § 1, annorledes än i särskildt för ändamålet inrättadt och till allmänt begagnande upplåtet offentligt slakthus, kan stadgas för stad eller visst område däraf. Slakthuset kan vara beläget inom eller utom den stad eller det område däraf, som slakttvånget omfattar. Det ankommer på Konungens befallningshafvande att i den ordning och under de villkor, som i § 1 omförmälas, stadga, att slakttvång skall vara gällande, sedan offentligt slakthus enligt af Konungens befallningshafvande, efter sakkunniges hörande, gillad plan blifvit uppfördt och efter af Konungens befallningshafvande föranstaltad afsyning godkändt; börande, därest köttbesiktningstvång för staden eller det område däraf, inom hvilket slakttvång är afsedt att införas, icke redan är gällande, köttbesiktningstvång i sammanhang med slakttvång införas. Innefattar beslutet inrättande af slakthus utom stadens område, varde beslutet i denna del underställt Konungens pröfning; och äge Konungen, vid meddelande af tillstånd till slakthusets förläggande utom stadens område, där så erfordras, gifva särskilda föreskrifter angående hvilka myndigheter skola utöfva den befattning i afseende å slakthuset, hvarom i denna lag sägs. Förbud, hvarom ofvan förmäles, utgör ej hinder för att djur af

de slag, som här afses, nedslaktas utom det offentliga slakthuset, om nedslaktandet föranledes af hastigt inträffad sjukdom eller olyckshändelse; skolande dock i sådant fall köttet, om det är afsedt att användas till människoföda, genast efter djurets nedslaktning ostyckadt jämte alla därtill hörande inälvor utom tarmar föras till det offentliga slakthuset för att där besiktigas. Utan hinder af sådant förbud må äfven nedslaktning af kreatur, hvilkas kött är afsedt hufvudsakligen för utförsel ur riket, verkställas inom sådan för ändamålet särskildt anordnad och under offentlig kontroll ställd inrättning, hvarom nedan i § 3 sägs.

Mom. 2. Beträffande ändring uti eller upphäfvande af stadgande om slakttvång gälle i tillämpliga delar hvad angående köttbesiktnings- tvång är i § 1 bestämdt.

§ 8.

Mom. 1. För köttbesiktning, anställd på grund af § 1, så ock för begagnande af offentligt slakthus, hvarom i § 2 sägs, äger staden uppbära afgifter enligt taxa, som, sedan Konungens befallningshafvande, efter hörande af hälsovårdsnämnd eller den särskilda myndighet, hvarunder slakthusets förvaltning är ställd, därtill uppgjort förslag, af Konungen fastställes för minst ett år i sänder. I denna taxa må afgifterna ej sättas högre, än som kan anses erforderligt till betäckande af stadens kostnader för köttets besiktning och stämpling samt, där fråga är om begagnande af offentligt slakthus, som nyss är nämndt, till betäckande jämväl af kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll jämte skälig ränta å anläggningskapitalet.

Mom. 2. Där särskild marknadsplats för kreaturshandeln blifvit anordnad i sammanhang med offentligt slakthus, hvarom i § 2 sägs, må i enahanda ordning och efter liknande grunder som i fråga om slakthusets begagnande bestämmas afgifter till staden för nyttjande af marknadsplatsen och vid densamma uppförda stallar äfvensom för kreaturens utfodring, skötsel och vägning.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Kristiania slott den 10 mars 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
Statsråden: WESTRING,
RAMSTEDT och
VIRGIN.

Departementschefen statsrådet Westring anförde:

Med underdånig skrifvelse den 9 februari 1905 har öfverståthållar-
ämbetet till Kungl. Maj:t öfverlämnat och till nådigt bifall förordat en
af Stockholms stadsfullmäktige gjord underdånig framställning om visst
tillägg till lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 de-
cember 1897.

Stadsfullmäktige hafva därvid anført följande. De undersökningar,
som i ärendet angående inrättandet för Stockholm af offentligt
slakthus med kreatursmarknadsplats ägt rum rörande lämplig plats
för en dylik anläggning, hade tydligt ådagalagt, att mycket stora
svårigheter vore förbundna med anvisande inom hufvudstadens område
af tjänlig mark, som skulle kunna komma till användning för ifråga-

varande ändamål. Då Stockholms stadsfullmäktige sålunda funnit sig hafva att räkna med möjligheten att vid ärendets afgörande stå inför nödvändigheten att till plats för stadens slakthusanläggning välja något inom annan kommun beläget område, hade fullmäktige ansett sig böra taga i öfvervägande, huruvida enligt nuvarande lagstiftning en å sådan plats inrättad slakthusanläggning ock skulle kunna uppfylla sådana därmed åsyftade ändamål som att möjliggöra införande i hufvudstaden af slakttvång och obligatorisk köttbesiktning samt i öfrigt motsvara de uppgifter, som föreläge för en dylik anläggning inom stadens område. En granskning af nämnda lag angående köttbesiktning och slakthus hade syntes stadsfullmäktige gifva vid handen, att lagstiftaren icke egnat särskild uppmärksamhet åt det förhållande, att ett stadssamhälle af en eller annan anledning skulle vilja förlägga sin slakthusanstalt utanför gränserna för stadens område, och följderna däraf hade blifvit att, om än en dylik förläggning ej uttryckligen förbjudits i lagen, dess föreskrifter näppeligen läte sig tillämpas i fråga om annan för en stads räkning inrättad slakthusanstalt än en sådan, som fått sitt läge inom stadens område. Stadsfullmäktige ville i detta afseende endast erinra, hurusom enligt 2 § slakttvång definierades såsom förbud att inom visst område slakta djur af angifna slag *annorstädes* än i det offentliga slakthuset, äfvensom att den marknadsplats för kreaturshandeln, som enligt 8 § 2 mom. finge anordnas i sammanhang med slakthuset, förutsattes blifva inrättad »jämlikt ordningsstadgan för rikets städer eller därpå grundad bestämmelse». Hvad Stockholm anginge, tillkomme dessutom den till ytterligare inveckling af förhållandena ledande omständigheten, att utanför stadens gränser vidtoges tjänstområdet för en annan Kungl. Maj:ts befallningshafvande än den, som hade stadens styrelse sig uppdragen. Därest till plats för hufvudstadens slakthusanstalt skulle kunna väljas mark, hvilken nu befundes utom stadens område, hade det sålunda förefallit stadsfullmäktige oundgängligen nödigt att, med fyllande af den lucka, som, efter hvad förut framhållits, syntes förefinnas uti lagen angående köttbesiktning och slakthus, denna lag så ändrades, att hinder där ej mötte för anläggning utom staden af dess slakthus. Detta ändamål skulle enligt stadsfullmäktiges uppfattning lämpligen kunde vinnas genom ett tillägg till sagda lag af innehåll, att Konungen ägde förordna, att lagen skulle lända till efterrättelse, jämväl där en stads slakthus inrättats utom dess eget område. Om ett dylikt tillägg till förevarande lag gäfves, fullständigadt af det stadgande, att de närmare föreskrifter, som i särskilda sådana fall kunde af omständigheterna betingas, meddelades af Konungen, hade stadsfullmäktige föreställt sig, att Kungl. Maj:t,

under den af fullmäktige förutsatta händelsen af val af ett utom staden beläget slakthusområde, skulle finna godt ej blott att för Stockholm meddela förordnande af nyssangifna innehåll, utan äfven att i fråga om hufvudstaden åt öfverståthållarämbetet uppdraga de åligganden, som enligt förevarande lag tillkomme Kungl. Maj:ts befallningshafvande, liksom att, på sätt genom Kungl. Maj:ts förordning den 5 oktober 1804 stadgats i fråga om krigsskolans å Karlberg område, föreskrifva, det polisförseelser, begångna inom slakthusområdet, skulle beifras inför öfverståthållarämbetet för polisärenden. På grund af det sålunda anförda anhölle Stockholms stadsfullmäktige, att Kungl. Maj:t måtte aflåta nådig proposition till 1905 års Riksdag om ett tillägg till lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897 i det syfte, att Konungen skulle äga förordna, att nämnda lag skulle lända till efterrättelse, jämväl där slakthus, som i lagens 2 § omförmäldes, af stad inrättats utom dess eget område, och att Konungen då jämväl skulle äga att lämna de närmare föreskrifter, som för ändamålet pröfvades erforderliga.

Medicinalstyrelsen har, till följd af nådig remiss, häröfver afgifvit underdånigt utlåtande af den 20 februari 1905 och därvid anført, att under den långa tid af omkring 30 år, hvarunder frågan om anläggande af ett offentligt slakthus för hufvudstaden stått på dagordningen, det visat sig mycket svårt att finna en i alla afseenden tjänlig plats för anstalten, och syntes denna omständighet uti icke oväsentlig mån vara anledningen till att en från allmänna hälsovårdens synpunkt så viktig institution som ett slakthus ännu icke kommit till stånd i Stockholm, ehuru de kommunala myndigheterna därstädes tvifvelsutän till fullo insåge och uppskattade betydelsen däraf samt vore beredda att iklåda kommunen de betydande kostnader, som vore förbundna med anläggningen af ett tidsenligt slakthus. Bland de olika platser, som under årens lopp på allvar föreslagits för ett offentligt slakthus för Stockholm, hade åtminstone en legat inom annan kommuns område; och ehuru anmärkningar i flera afseenden gjorts mot denna plats, syntes dock icke mot densamma kunna anföras, att dess afstånd från hufvudstaden utgjorde hinder för dess användning. Det syntes således medicinalstyrelsen uppenbart både att de lättnader, som kunde beredas hufvudstaden vid anskaffandet af tjänlig plats för ett offentligt slakthus, vore af behovet påkallade och att de lokala förhållandena i Stockholm vore sådana, att det kunde komma att visa sig fullt befogadt att anlägga stadens slakthus utanför dess eget territorium. Liknande lokala förhållanden syntes äfven vara till finnandes uti några landsortsstäder, särskildt sådana, som ägde blott obetydliga markområden utanför de till bygg-

nadstomter indelade kvarteren. Å andra sidan kunde olägenheter helt visst tänkas uppkomma, om ett slakthus förlades allt för långt bort från den stads gränser, hvars invånare och industriidkare det skulle betjäna. Fördenskull syntes det också välbetänkt, att, såsom stadsfullmäktige i Stockholm föreslagit, hvarje framställning om anläggning af ett offentligt slakthus utanför en stads område blefve föremål för Kungl. Maj:ts särskilda pröfning. På grund af hvad medicinalstyrelsen sålunda anført hade styrelsen lika med öfverståthållarämbetet, i underdånighet tillstyrkt nådigt bifall till Stockholms stadsfullmäktiges förevarande underdåniga framställning.

Bestämmelserna i lagen angående köttbesiktning och slakthus synas icke hafva afsett slakthusets förläggande utom den stad eller det område däraf, som slakttvånget skulle komma att omfatta. Särskildt synes affattningen af 2 § 1 mom. och 8 § 2 mom. gifva vid handen, att lagstiftaren icke tänkt sig annat än att stadens slakthus också skulle vara beläget inom stadens område. Å andra sidan innehåller hvarken lagen eller motiven till densamma uttryckligt förbud mot en sådan anordning. Vid nu angifna förhållanden och då, såsom Stockholms stadsfullmäktige påpekat, de lokala förhållandena i åtskilliga städer kunna påfordra slakthusets förläggande utom området för slakttvånget, synes uttryckligt medgifvande härtill böra intagas i lagen; och torde fördenskull en ändring af 2 § 1 mom. vara behöflig.

Då emellertid slakthusets förläggande utom staden kan tänkas under vissa förhållanden medföra olägenheter samt särskilda föreskrifter kunna vid en sådan anordning blifva erforderliga, torde därtill böra sökas Kungl. Maj:ts tillstånd. Däremot synes sådant tillstånd icke erfordras, då, vid det fall att slakttvånget endast afser visst område af en stad, fråga är om slakthusets förläggande visserligen utom detta område men inom staden.

På sätt stadsfullmäktige erinrat torde det, därest slakthus skall förläggas inom område, som lyder under annan befallningshafvande än staden, hvilket skulle blifva fallet om slakthus för Stockholm lägges utom stadens område, vara nödvändigt att bestämmelse meddelas att det är den befallningshafvande, under hvilken staden lyder, som har att fullgöra hvad enligt förevarande lag tillkommer befallningshafvande. Motsvarande bestämmelser torde erfordras i fråga om hälsovårdsnämnd. Ett bemyndigande för Konungen att meddela sådana bestämmelser torde böra i lagen inflyta.

Kommer sålunda att i 2 § 1 mom. af slakthuslagen införas en be-

stämmelse, som medger anläggning af slakthus äfven utanför stadsområde, torde jämväl en mindre ändring böra vidtagas i 8 § 2 mom. af samma lag. Detta moment handlar om afgifter till staden för begagnande af särskild marknadsplats inrättad i sammanhang med slakthus. Enligt momentets ordalydelse förutsättes, att sådan marknadsplats blifvit inrättad »jämligt ordningsstadgan för rikets städer eller därpå grundad bestämmelse». Det nu citerade uttrycket, hvilket i och för sig icke är af någon särskild vikt, anger dock otvetydigt marknadsplatsens belägenhet inom stadsområdet. Om slakthuset får läggas utom detta område, torde äfven marknadsplatsen böra kunna förläggas dit. De nyss citerade orden i 8 § 2 mom. synas sålunda böra utgå, därest det nu ifrågasatta medgifvandet införes i lagen.

I enlighet härmed har jag låtit inom civildepartementet uppgöra förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 8 §§ i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897, sistnämnda paragraf, sådan den lyder enligt lagen den 26 maj 1899.

Efter att hafva uppläst nämnda lagförslag hemställde departementschefen, att samma förslag måtte för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

J. V. Wallin.